

Ocena zasobów pomocy społecznej styczeń – marzec 2025r.

Autorzy:
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Grabówka
z siedzibą w Zaściankach

Zaścianki 2025

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	6
4. Niebieskie Karty	8
5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń	9
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	10
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej	11
8. Wnioski końcowe	12

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2024r. poz. 1283 z późn. zm.) gmina, powiat, samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej, rodzajach ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Niniejsza ocena za I-III. 2025r. wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na następny 2026 rok. Dokument ten prezentuje informacje z takich obszarów tematycznych jak: sytuacja demograficzna, rynek pracy, infrastruktura społeczna, kadra pomocy społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach z pomocy społecznej, zasoby instytucjonalne i wsparcia, organizacje pozarządowe a także nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego oraz prognozę potrzeb społecznych na 2026r. Niniejsza Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w Gminie Grabówka obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów a także rozkład ilościowy. Dane przedstawione w ocenie pozyskane zostały przede wszystkim z Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Grabówka z siedzibą w Zaściankach, Urzędu Gminy Grabówka, Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku, Centrum Biblioteczno-Kulturalnego Gminy Grabówka, ZI.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Demografia

Z dniem 1 stycznia 2025r. utworzona została nowa gmina - Grabówka z siedzibą w Zaściankach. Podstawą jej powstania jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 października 2024r. w sprawie utworzenia gminy Grabówka (Dz. U. 2024, poz. 1454). Obejmuje ona część dotychczasowej gminy Supraśl z miejscowościami Zaścianki, Henrykowo, Sobolewo, Grabówka i Sowłany. Do gminy Grabówka dołączyły także leśne osady tj. Zielona, Krasny Las, Drukowszczyzna, Izoby, Majówka i Stary Majdan.

Grabówka jest to gmina wiejska w województwie podlaskim, w powiecie białostockim. Według stanu na dzień 31.03.2025r. liczba ludności gminy Grabówka wynosiła 10 628 osób (informacja z Urzędu Stanu Cywilnego Gminy Grabówka).

Struktura wiekowa			
Lp.	Grupa	Przedział	Wszyscy
1.	Wiek przedprodukcyjny	Kobiety (0-17 lat) i Mężczyźni (0-17 lat)	2426
2.	Wiek produkcyjny	Kobiety (18-59 lat) i Mężczyźni (18-64 lat)	6435

3.	Wiek poprodukcyjny	Kobiety (60 i więcej lat) Mężczyźni (65 i więcej lat)	1767
	Suma		10628

Rynek pracy

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku na dzień 31.03.2025r. liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Grabówka wynosiła 224 (w tym 93 kobiety). Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące rynku pracy (liczbę osób długotrwale bezrobotnych, liczbę osób z prawem do zasiłku, liczbę osób bez prawa do zasiłku).

Kategoria	Stan na dzień		
	31.01.2025r.	28.02.2025r.	31.03.2025r.
Liczba osób bezrobotnych (w tym kobiety)	222 (89)	231 (97)	224 (93)
Liczba osób długotrwale bezrobotnych (w tym kobiety)	103 (41)	102 (41)	103 (41)
Liczba osób z prawem do zasiłku (w tym kobiety)	31 (13)	30 (15)	24 (12)
Liczba osób bez prawa do zasiłku (w tym kobiety)	191 (76)	201 (82)	200 (81)

Liczba osób bezrobotnych			
Wiek (w tym kobiety)	Stan na dzień		
	31.01.2025r.	28.02.2025r.	31.03.2025r.
18-24	23 (10)	24 (11)	22 (8)
25-34	53 (24)	58 (28)	59 (28)
35-44	63 (28)	62 (28)	56 (25)
45-54	47 (15)	52 (18)	52 (19)
55-59	22 (12)	23 (12)	23 (13)
60 lat i więcej	14 (0)	12 (0)	12 (0)
Razem	222 (89)	231 (97)	224 (93)
Liczba osób długotrwale bezrobotnych			
18-24	5 (1)	6 (1)	6 (1)
25-34	19 (10)	20 (12)	20 (11)
35-44	30 (14)	28 (12)	28 (13)
45-54	27 (7)	26 (7)	27 (7)
55-59	16 (9)	16 (9)	16
60 lat i więcej	6 (0)	6 (0)	6 (0)
Razem	103 (41)	102 (41)	103 (41)

Infrastruktura opieki nad dziećmi

Na terenie gminy Grabówka funkcjonują następujące oświatowe jednostki budżetowe i prywatne:

- Szkoła Podstawową im. Elizy Orzeszkowej w Sobolewie, ul. Podlaska 8, 15-509 Białystok, Sobolewo (**879 uczniów**);
- Przedszkole Samorządowe w Grabówce, ul. Leszczynowa 14/1, 15-523 Białystok, Grabówka (**173 uczniów**) wraz z dodatkową lokalizacją prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych przy ul. Jeżynowej 2 w Grabówce, 15-523 Białystok, Grabówka (**59 uczniów**);
- Przedszkole Samorządowe w Sobolewie, ul. Szosa Baranowicka 94 A, 15-509 Białystok, Sobolewo (**222 uczniów**);
- Samorządowy Żłobek w Sobolewie, ul. Szosa Baranowicka 94A, 15-509 Białystok, Sobolewo (**75 dzieci**);
- Niepubliczny Żłobek i Przedszkole „U Żyrafki” w Sobolewie, ul. Borsucza 9, 15-509 Białystok, Sobolewo (**żłobek – 20 dzieci i przedszkole – 40 uczniów**);
- Niepubliczny Żłobek i Przedszkole „Baśniowy Świat” w Grabówce, ul. Szosa Baranowicka 55A, 15-523 Białystok, Grabówka (**żłobek – 32 dzieci i przedszkole – 13 uczniów**).

Infrastruktura społeczna

Centrum Biblioteczno-Kulturalne Gminy Grabówka z siedzibą w Zaściankach, ul. Szosa Baranowicka 58/4 jest samorządową instytucją kultury, która powstała z dniem 1 stycznia 2025r. w związku z utworzeniem Gminy Grabówka. W skład Centrum wchodzi: Biblioteka Publiczna Gminy Grabówka, Gminna Pracownia Edukacji Kulturalnej w Henrykowie, Sowlanach i Zaściankach.

Od stycznia 2025r. CBK przygotowało i uruchomiło szereg zajęć stałych i okazjonalnych dla mieszkańców Gminy Grabówka, dedykowanych do różnych grup wiekowych i społecznych, w tym: dla seniorów, dzieci i młodzieży (7-13), dorosłych.

W trzech obiektach realizowana jest oferta zajęć, warsztatów organizowanych przez samych pracowników CBK (w tym w: Gminnych Pracowniach Edukacji Kulturalnej, Biblioteki Publicznej), jak i z inicjatywy i udziałem nieformalnych grup mieszkańców, a lokale służą do spotkań i zajęć: Kół Gospodyń Wiejskich (GPEK Henrykowo), nieformalnej grupy seniorów (CBK w Zaściankach), grup modlitewnych (GPEK Henrykowo, GPEK Sowlany), organizacji zajęć ruchowych, związanych z aktywnością fizyczną: zdrowy kręgosłup, aerobik - inicjatywa mieszkańców (CBK Zaścianki), spotkania seniorów (CBK Zaścianki). Dużym zainteresowaniem cieszą się wszelkie oferty związane z rekreacją, zdrowiem, aktywnością fizyczną. Mając na uwadze różnorodność oferty CBK podjęło współpracę z: Fabryką Tańca, Szkołą Progress budując ofertę zajęć z: hip-hopu, tańca nowoczesnego, stretchingu, tańca Latino

dla dorosłych, zajęć szachowych dla dzieci. Część propozycji jest odpłatna, co umożliwia wprowadzenie zróżnicowanej oferty zajęć.

W Zaściankach, ul. Szosa Baranowicka 58/4 mieści się Biblioteka Publiczna Gminy Grabówka czynna: poniedziałek 12.00-19.00, wtorek – czwartek 11.00-18.00, piątek 9.00-16.00 i sobota (dwie w miesiącu) 9.00-13.00. Zasoby:

- księgozbiór - ponad 10800 woluminów,
- audiobooki - 201 sztuk,
- prasa - 13 tytułów,
- kody Legimi- 20 kodów miesięcznie.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Osoby i rodziny którym udzielono pomocy i wsparcia – ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jednocześnie osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, wielodzietności, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W gminie Grabówka wg stanu na dzień 31.03.2025r. liczba ludności wynosiła 10692 osób. Spośród nich wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej objęto **81 osób w 47 rodzinach**. W okresie I- III.2025r. głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej pozostawało ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa.

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów pomocy społecznej w okresie: I – III.2025r.

Powód udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	40	73
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Bezrobocie	14	30
Niepełnosprawność	25	39
Długotrwała lub ciężka choroba	13	25
Przemoc domowa	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	14
Wielodzietność	6	31

Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	2	6
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Alkoholizm lub narkomania	2	2
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Formy udzielonych świadczeń z pomocy społecznej dla mieszkańców gminy Grabówka w okresie: I – III.2025r.

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
1.	Zasiłek stały	22	67 303,60
2.	Zasiłek okresowy	17	25 580,71
3.	Zasiłek celowy	25	6919,00
4.	Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	500,00
5.	Zasiłek celowy na leki (lekówka)	22	3268,00
6.	Domy pomocy społecznej	6	81 837,09
7.	Usługi opiekuńcze	6	8160,00
8.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0
9.	Dożywianie w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w tym:		
	- zasiłki celowe na zakup żywności	33	12 110
	- zakup posiłku dla dzieci w szkołach i przedszkolu	15	2143,60

Praca socjalna

Pomoc w formie pracy socjalnej należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależniona od posiadanego przez osobę lub rodzinę dochodu. Praca socjalna skierowana jest na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej. Działalność ta ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijania poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności.

W okresie I-III.2025r. pracą socjalną objętych zostało **89 rodzin (187 osób w rodzinach)**, w tym wyłącznie pracą socjalną **42 rodziny (106 osób w rodzinach)**.

Praca socjalna w środowiskach była świadczona m.in. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu różnych wniosków, pomoc w pisaniu wniosków o alimenty do sądu, informowanie o różnych uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności, wystawianie skierowania na paczki żywnościowe z FEAD, poradnictwo wychowawcze, rodzinne i zawodowe, pomoc w utworzeniu zbiórki internetowej dla pogorzalców, współpraca z Urzędem Gminy Grabówka, współpraca z ZI z innych gmin, kontakt telefoniczny z: lekarzem rodzinnym, kuratorem, dzielnicowym, pracownikami socjalnymi z innych OPS-ów, pracownikami z DPS, PCPR, ZUS, KRUS, Sądem Rejonowym w Białymstoku, monitoring sytuacji rodziny w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty).

Praca socjalna może być również prowadzona w oparciu o projekt socjalny oraz kontakt socjalny czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. W okresie I-III.2025r. pracownicy socjalni nie zawierali kontraktów socjalnych.

4. Niebieskie Karty

Procedura „Niebieskie Karty” to procedura mająca zapewnić bezpieczeństwo osobie doświadczającej przemocy domowej. W ramach tej procedury podejmowane są czynności przez przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania, w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej.

W styczniu 2025r. powołano Zespół Interdyscyplinarny Gminy Grabówka, którego zadaniem zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673) jest integrowanie i koordynowanie działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Grabówka poprzez:

- diagnozowania problemu przemocy domowej;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą domową mającą na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunkowo osób stosujących przemoc domową.

W okresie I-III.2025r. odbyły się 2 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Grabówka. ZI powoływał 9 grup diagnostyczno-pomocowe, w ramach których odbyło 28 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, których celem było zajęcie się konkretnymi przypadkami występowania przemocy domowej oraz objęcie poszczególnych rodzin pomocą wieloaspektową. W okresie od I-III 2025r. wszczęto 10 procedur NK z powodu: przemoc psychiczna – 7, przemoc fizyczna - 6, przemoc ekonomiczna - 4 i przemoc seksualna – 7. W okresie: I – III.2025r. łącznie prowadzonych było - 36 Niebieskich Kart (w tym: 17 aktywnych, 19 zakończonych z monitoringiem 9- miesięcznym).

W ramach procedury NK były podejmowane następujące działania:

- ustalenie pierwszego spotykani GDP (prac. socjalny i dzielnicowy);

- ustalenie kolejnego spotkanie GDP i zaproszenie osoby doznającej przemocy domowej oraz wezwanie osoby stosującej przemoc oraz w razie potrzeby poszerzenie GDP o specjalistów z innych instytucji;
- monitoring sytuacji rodziny przez dzielnicowego i pracownika socjalnego;
- wydano nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenie, zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy na wyrażoną w metrach odległość - 50 m oraz zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej;
- współpraca z innymi ZI.

5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Zestawienie przyznanych świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla mieszkańców gminy Grabówka w okresie: I – III.2025r.

Lp.	Rodzaj świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenia			Liczba rodzin			Kwota wypłaconych świadczeń (zł)		
		I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.	I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.	I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.
1.	Zasiłki rodzinne	98	105	105	46	49	49	10 313,20	19 623,44	19 055,06
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	183	182	183	174	174	175	36 908,64	41 872,96	40 577,92
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	77	76	74	76	75	73	211 253	267 154	262 661
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1	4	1	1	4	1	0	0	4000
5.	Świadczenie rodzicielskie	5	6	6	5	6	6	3 064,60	4 645,20	6000
6.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	9	9	9	9	9	9	6 375,58	60 375,58	6 375,58
Ogółem		373	382	378	311	317	313	267 915,02	393 671,18	338 669,56

Zestawienie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne w okresie: I-III.2025r.

Lp.	Rodzaj świadczeń	Liczba osób otrzymujących świadczenie			Kwota wypłaconych świadczeń (zł)		
		I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.	I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.
1.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne (za osoby pobierające zasiłek stały i świadczenie pielęgnacyjne)	23	27	29	4439,43	5649,67	5750,84
2.	Składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	40	38	38	33 961,14	37 501,02	38 896,95

Zestawienie przyznanych dodatków mieszkaniowych w okresie: I – III.2025r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie			Liczba rodzin			Kwota wypłaconych świadczeń (zł)		
		I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.	I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.	I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.
1.	Dodatek mieszkaniowy	16	16	16	4	4	4	1816,42	1826,12	1907,64

Zestawienie złożonych wniosków i wydanych Kart Dużej Rodziny w okresie: I – III.2025r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba złożonych wniosków			Liczba wydanych kart		
		I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.	I.2025r.	II.2025r.	III.2025r.
1.	Karta Dużej Rodziny	0	1	3	0	0	15

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka wg stanu na dzień 31.03.2025r. na podstawie umowy o pracę zatrudniał 10 osób:

- 1 kierownik
- 1 główny księgowy
- 1 starszy inspektor
- 2 referentów ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
- 1 starszy specjalista pracy socjalnej
- 2 specjalistów pracy socjalnej
- 1 pracownik socjalny
- 1 pomoc administracyjna.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka w marcu 2025r. na podstawie umowy zlecenia zatrudniał 3 pracowników: informatyk, sprzątaczkę, pracownika świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku posiadają odpowiednie wykształcenie określone w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o pracownikach samorządowych. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych jest niewystarczająca (brakuje 1 osoby) i poszukujemy asystenta rodziny.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka oprócz działań prowadzonych na rzecz społeczności lokalnej gminy, w ramach swojej działalności, w okresie I – III.2025r. współpracował z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Wśród najważniejszych podmiotów, z którymi prowadzona była regularna współpraca należą w szczególności:

Współpraca z Posterunkiem Policji w Zaściankach — związana była z problematyką rodzinną i dotyczyła działań podejmowanych na rzecz osób doświadczających przemocy domowej.

Współpraca ze szkołą, przedszkolami i żłobkami na terenie gminy — ma trwały charakter i związana jest w szczególności z dożywianiem dzieci uczęszczających do szkół, przedszkoli i żłobkami. Na początku każdego roku szkolnego zawierane są porozumienia pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a szkołami (przedszkolami, żłobkami) dotyczące zasad dożywiania. Ponadto w zakresie dzieci wymagających dożywiania prowadzona jest na bieżąco ścisła współpraca z dyrektorami, wychowawcami i pedagogami szkolnymi dotycząca wskazywania dzieci, które jeszcze dodatkowo powinny być dożywiane bez wystawienia decyzji administracyjnej. Na bieżąco istnieje współpraca w zakresie wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo.

Współpraca z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Białymstoku — dotyczyła kierowania wniosków o ograniczenie władzy rodzicielskiej i przyznanie kuratorów dla rodzin niewydolnych wychowawczo.

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych — współpraca tutejszego Ośrodka dotyczyła przede wszystkim działań zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez podopiecznych tutejszego Ośrodka.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku — pracownicy socjalni przekazywali informacje o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy. W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych — listów motywacyjnych i życiorysów.

Współpraca z Lewoniewscy Medycyna Rodzinna Sp. z o.o. — polegająca na ścisłej współpracy z pielęgniarką oraz z lekarzem w sprawie regularnych szczepień i czystości dzieci w rodzinach niewydolnych wychowawczo, a także wspólnych wizytach z pracownikiem socjalnym u osób ciężko chorych, niepełnosprawnych.

Współpraca z KRUS i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku — w celu ustalania okresów zatrudnienia dla osób korzystających z pomocy w formie świadczeń pielęgnacyjnych. W imieniu podopiecznych przygotowujemy niezbędne dokumenty osobom ubiegającym się o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych.

Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku — w zakresie wdrażania i realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zapewnienie specjalistycznej pomocy rodzicom biologicznym niewydolnym wychowawczo jak i rodzinom zastępczym.

Ponadto Ośrodek Pomocy współpracuje z sołtysami - współpraca ta związana jest z problemami mieszkańców poszczególnych wsi, którzy wymagają wsparcia i zainteresowania ze strony Ośrodka Pomocy.

8. Wnioski końcowe

Gmina corocznie przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Będzie ona podstawą do planowania budżetu na następny rok.

Zasoby o których mowa wyżej obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.

Dane do sporządzenia oceny zasobów zostały uzyskane z danych statystycznych posiadanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka oraz ze wszystkich urzędów, instytucji i organizacji znajdujących się na terenie Gminy Grabówka, a także od instytucji współpracujących z tut. Ośrodkiem.

Z danych statystycznych dotyczących osób korzystających z pomocy społecznej wynika, że spada liczba osób korzystających z niektórych świadczeń z pomocy społecznej tj. zasiłki okresowe, zasiłki celowe, dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach oraz przyznawanie zasiłków celowych na żywność dla dzieci w wieku do 7 roku życia, a także osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Oceniając przyczyny tego stanu rzeczy można stwierdzić, iż głównym powodem spadku liczby osób korzystających z ww. świadczeń jest wypłacane rodzinom w ramach programu Rodzina 800+ świadczenie wychowawcze oraz realizowane od 2018r. program rządowy „Dobry start” – jednorazowe świadczenie finansowe w wysokości 300 zł netto w związku z rozpoczęciem roku szkolnego na wszystkie uczące się dzieci do 20 roku życia lub do 24 roku życia jeśli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności. Zanotowano natomiast wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych świadczonych w miejscu zamieszkania oraz wzrost liczby osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej. Tendencja wzrostu ww. rodzajach świadczeń to przede wszystkim coraz większa liczba osób po 60 roku życia mających problemy zdrowotne i potrzebę zapewnienia im pomocy w czynnościach pielęgnacyjnych, opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W okresie I – III.2025r. do nadal Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka udziela pomocy 2 rodzinom pogrzelców z Henrykowa (pożar miał miejsce 15.12.2024r.). Pomoc jest udzielana finansowa w formie zasiłków okresowych, zasiłków celowych na zakup żywności, środków czystości i opłacenia obiadów w szkole i przedszkolu dla 2 dzieci. Jedna z rodzin pogrzelców (2 osoby dorosłe + 2 dzieci) do nadal zamieszkuje w Hostelu „Willa Na Skraju Puszczy” w Zaściankach, ul. Szosa Baranowicka 23, za których pobyt opłaca gmina Grabówka.

Druga rodzina pogorzalców z Henrykowa zwróciła się z wnioskiem do gminy o przydział lokalu mieszkaniowego.

Gmina Grabówka nie posiada we własnych zasobach mieszkań komunalnych, ani socjalnych. Z powyższych danych wynika, że problem wymaga działań zaradczych ze strony gminy. Brak działań w tym zakresie skutkuje trudnościami m.in. w zapewnieniu lokalu zastępczego dla pogorzalców.

W ramach działań na rzecz osób bezrobotnych OPS informował osoby bezrobotne korzystające z pomocy społecznej o możliwości udziału w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, ale także o rekrutacjach do szkół zaocznych, kursach, szkoleniach dla opiekunów osób zależnych, projektach kierowanych do osób niepełnosprawnych, a w razie potrzeby udziela pomocy przy rekrutacji zainteresowanych szkoleniami. Objęto osoby bezrobotne i ich rodziny pomocą materialną oraz pracą socjalną.

W okresie styczeń-marzec 2025r. OPS Gminy Grabówka realizował usługi opiekuńcze zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz Uchwałą Nr I/50/2025 Rady Gminy Grabówka z dnia 1 stycznia 2025r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposób ich rozliczania. Usługami opiekuńczymi objęto 6 osób, na ten cel wydatkowano kwotę 8160 zł.

W okresie styczeń-marzec 2025r. gmina poniosła odpłatność za pobyt 6 osób w Domach Pomocy Społecznej. Na świadczenia w tej formie wydatkowano ogółem kwotę 81 837,09 zł. Mieszkańcy gminy Grabówka przebywają w następujących Domach Pomocy Społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej "Kalina"16-400 Suwałki; ul. Gen. Pułaskiego 66- 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Uhowie, ul. Surażska 67, 18-100 Łapy – 2 osoby,
- Dom Pomocy Społecznej w Barczewie, ul. Kraszewskiego 17, 11-010 Barczewo – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku, ul. Świerkowa 9, 15-328 Białystok – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku, ul. Baranowicka 203, 15-530 Białystok – 1 osoba.

Od stycznia 2025r. OPS realizuje gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Grabówka. Program skierowany jest do osób chorych i niepełnosprawnych wymagających stałego przyjmowania leków przepisanych na receptę. Powyższy program cieszy się zainteresowaniem wśród mieszkańców naszej gminy. W okresie styczeń-marzec 2025r. na zasiłki celowe na częściowe dofinansowanie wydatków na leki w ramach gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Grabówka wydatkowano kwotę: 3268 zł pomocą objęto 22 osoby. Program spełnia oczekiwania mieszkańców i powinien być kontynuowany w latach następnych.

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025, poz. 49) gmina Grabówka w roku 2025 na wniosek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku będzie współfinansowała pobyt 6 małoletnich dzieci w pieczy zastępczej. Przypuszczalna kwota wydatkowana na ten cel za okres od stycznia do grudnia 2025r. wyniesie około 90 000 zł.

W styczniu 2025r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny Gminy Grabówka, którego zadaniem zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673) jest integrowanie i koordynowanie działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Grabówka poprzez:

- diagnozowania problemu przemocy domowej;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą domową mającą na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunkowo osób stosujących przemoc domową.

W okresie I-III.2025r. odbyły się 2 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Grabówka. ZI powoływał 9 grup diagnostyczno-pomocowych, w ramach których odbyło 28 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych których celem było zajęcie się konkretnymi przypadkami występowania przemocy domowej oraz objęcie poszczególnych rodzin pomocą wieloaspektową. W okresie od I-III 2025r. wszczęto 10 procedur NK z powodu: przemoc psychiczna – 7, przemoc fizyczna - 6, przemoc ekonomiczna - 4 i przemoc seksualna – 7. W okresie: I – III.2025r. łącznie prowadzonych było - 36 Niebieskich Kart (w tym: 17 aktywnych, 19 zakończonych z monitoringiem 9- miesięcznym).

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka od 1 stycznia 2025r. realizuje program dla rodzin wielodzietnych. Program jest realizowany na podstawie ustawy z 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023r. poz. 2424 ze zm.) oraz przypisów wykonawczych. W okresie styczeń-marzec 2025r. wpłynęły 3 wnioski i wydano 15 kart tradycyjnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka wśród wielu zadań realizuje także zadania w zakresie wypłat zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”, jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka (becikowe), świadczeń rodzicielskich, świadczeń alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych, składek na ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek stały.

Programy „Opieka wytnieniowa” i „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” nie są realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej gminy Grabówka, ponieważ wnioski o przydział środków na realizację ww. programów należało złożyć w 2024r., a gmina Grabówka powstała od 01.01.2025r. Zainteresowanych ww. programami jest ok. 10 mieszkańców gminy Grabówka.

W dniu 03.03.2025r. na prośbę Gminy Grabówka został skierowany przez Podlaski Urząd Wojewódzki wniosek do Zastępcy Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych o zajęcie stanowiska w sprawie przedstawionej przez gminę Grabówka, tj. możliwości udzielenia wsparcia w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2025 mieszkańcom gminy Grabówka, spełniającym warunki do udziału w programie i potrzebującym pomocy. Do tej pory brak jest informacji w tej kwestii.

Dnia 31.03.2025r. kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Grabówka wysłała do kilkudziesięciu podmiotów (gmin) mail z prośbą o objęcie wsparciem opieki wytnieniowej mieszkanki gminy Grabówka, ponieważ gmina Grabówka powstała dnia

01.01.2025r. i nie mogła złożyć wniosku w naborze w ramach Programu resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025. Gmina która podejmie się realizacji opieki wytchnieniowej dla gminy Grabówka musi podpisać porozumienie, które powinno być zaopiniowane przez Radę Gminy Grabówka.

W odpowiedzi na ww. prośbę OPS Gminy Grabówka dnia 01.04.2025r. otrzymał dwie informacje zwrotne tj. z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym, że nie ma możliwości objęcia wsparciem mieszkanki gminy Grabówka w ramach programu „Opieka wytchnieniowa” i z Ośrodka Pomocy Społecznej w Szumowie, że nie dysponuje wolnymi godzinami przeznaczonymi na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2025”.

Mając na względzie analizę lokalnej sytuacji społeczno- demograficznej oraz ocenę zasobów pomocy społecznej planując budżet na następny rok należy wziąć pod uwagę następujące zagadnienia:

- zabezpieczenie środków na wypłatę ustawowych świadczeń,
 - realizacja projektów mających na celu integrację rodziny oraz wzmacnianie więzi między poszczególnymi jej członkami,
 - tworzenie interdyscyplinarnych zespołów mających na celu kompleksowe podejście do wspierania i rozwiązywania problemów w rodzinach dysfunkcyjnych,
 - rozwój i wprowadzenie form aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych, pozostających bez pracy,
 - rozwijanie różnych form opieki środowiskowej nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
 - zapewnienie całodobowej opieki dla mieszkańców gminy Grabówka w domach pomocy społecznej,
 - zapewnienie środków na rzecz osób bezdomnych (opłacenie 2 miejsc w schroniskach),
 - dalsze wsparcie procesu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej w postaci szkoleń,
 - rozwój pracy socjalnej kierowanej do rodzin korzystających z pomocy społecznej poprzez działania aktywizujące wspierające, umacnianie roli kontraktu socjalnego jako głównego narzędzia motywującego do podjęcia działań w celu poprawy sytuacji rodzin,
 - rozwijanie i wzmacnianie roli asystentów rodziny jako efektywnej formy pomocy z rodzinami dysfunkcyjnymi lub znajdującymi się w kryzysie,
 - poprawa dostępności do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,
 - opracowanie i wdrażanie lokalnych programów pomocy społecznej,
 - rozwój mieszkalnictwa chronionego dla osób starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych.
- Do najważniejszych potrzeb w zakresie pomocy społecznej należy dodatkowo zaliczyć:
- prowadzenia elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań,
 - poszerzanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych,
 - poszerzanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
 - podjęcie działań w celu realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, tj. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

Głównym celem Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Grabówka jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Rok 2026 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.

Należy zauważyć, iż Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Grabówka nie wydał decyzji odmownych z powodu braku środków. Jednocześnie wymiar występujących problemów społecznych ukazuje konieczność stopniowego zwiększenia nakładów i środków na realizację niektórych nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej, a także dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, które mogą wystąpić.

Obok nakładów finansowych duże znaczenie ma dobra współpraca podmiotów działających na rzecz poprawy poziomu życia mieszkańców gminy, wspólne działania w celu poszukiwania skutecznych form pomocy wykraczający poza zakres działania i możliwości pojedynczych organizacji. Dlatego też wskazana jest troska o tworzenie dobrego i przyjaznego klimatu do rozwoju współpracy i działań interdyscyplinarnych.

Bardzo ważna jest realizacja planowanych wydatków, ale również i realizacja inwestycji społecznych, a polityka osłonowa powinna przechodzić w politykę aktywizacyjną. Sektor publiczny w tym OPS pełni rolę koordynatora, jak i organizatora usług, dlatego też staramy się, aby nasze działania odpowiadały potrzebom jakie diagnozujemy przy wykonywaniu codziennej pracy.